



REMISSVAR

2023-12-15

Regeringskansliet

ju.remissvar@regeringskansliet.seju.L1@regeringskansliet.se

Ju2023/01611

Remissvar Småföretagarnas riksförbundet avseende betänkandet Bolag och brott – några åtgärder mot oseriösa företag (SOU 2023:34)

Småföretagarnas Riksförbundet är ett förbund av småföretagare för småföretagare och har som syfte att påverka politiska beslut för att göra det tryggt, enkelt och lönsamt att driva företag. Småföretagarnas Riksförbundet har granskat förslaget huvudsakligen utifrån förbundets syfte att företräda småföretagare och att med fokus på den målgruppen identifiera risker och möjligheter med lagförändringar.

Om utredningen

Utredningen har haft i uppdrag att överväga och föreslå åtgärder som syftar till att motverka att aktiebolag och andra företag används för att begå brott och andra oegentligheter. I uppdraget har det bl.a. ingått att redovisa för- och nackdelar med det nuvarande undantaget från revisionsplikten för små aktiebolag respektive en återinförd revisionsplikt för sådana bolag samt att föreslå de författningsändringar som skulle krävas vid ett eventuellt återinförande. Utredningen har också haft att ta ställning till bl.a. frågor om tidsfrister för ingivning av årsredovisningar och sanktioner vid förseningar, att utreda om Bolagsverkets kontrollerande roll bör utökas i ett brottsförebyggande syfte, att bedöma om det bör införas en särskild straffbestämmelse om bolagskapning samt att analysera för- och nackdelar med reglerna om tvångslikvidation vid kapitalbrist i aktiebolag.

Vårt yttrande

Bakgrund

Vi har sedan tidigare svarat på remiss gällande hur skyldighet att upprätta och ge in års- och koncernredovisningar i ett elektroniskt format bör utformas och vilka företag som bör omfattas av ett sådant krav. I korthet är vår uppfattning att det finns flera fördelar och potentiella effektivitetsvinster med digital ingivning av årsredovisningar. Vi anser dock att det finns flera svagheter med dagens lösning som måste åtgärdas innan ett krav på obligatorisk digital ingivning av årsredovisningar kan genomföras.

Bolag används inte enbart som brottsverktyg utan bolag är också brottsoffer. Många bolag är genom ökande bedrägerier och utpressning mot bolag brottsoffer själva. Företagare får oftast inte heller det stöd man borde kunna förvänta sig som brottsoffer när man utsatts för brott. Många småföretagare får dessutom lägga stora kostnader på brottsförebyggande åtgärder för att i så stor utsträckning som möjligt hindra att bli utsatta för stöld, häleri, utpressning, bedrägerier, hot, och IT-relaterad brottslighet.

I den nyligen släppta rapporten, Brott mot företagen 2023, av Dr. Nima Sanandaji framtagen för Småföretagarnas Riksförbundet, visar det sig att brottsligheten är ett av de största hindren för småföretag i Sverige. Rapporten visar att kostnaderna för kriminalitet uppgår till 92 miljarder kronor per år, varav 58 miljarder kronor är kostnader för små och medelstora företag. Enligt rapporten är detta ett stort problem för företag som är utsatta för brottslighet, och det gör det svårt för företagare att driva sin verksamhet. Idag är bolag både brottsoffer och ett brottsverktyg. Det syns inte minst när det gäller exempelvis välfärdsbrott som också ökat. Under Corona kämpade småföretagare och fick inte del av statens Corona-stöd, samtidigt som kriminella element tog över bolag och använde dessa för att tillskansa sig stödet istället.

Om utredningens förslag

Småföretagarnas Riksförbundet tillstyrker förslaget om Bolagetsverket kontrollerande roll. Majoriteten av företagare ser nog redan idag att Bolagetsverket har en kontrollerande roll då de haft detta tidigare. Vi tillstyrker även övriga föreslagna verktyg för Bolagetsverket.

Småföretagarnas Riksförbundet tillstyrker förslaget om att straffet för brott mot målvaktsförbudet skärps.

Småföretagarnas Riksförbundet tillstyrker förslaget om att företagskapning kriminaliseras. Vi anser att även försök till företagskapning, stämpling bör vara straffbart. Till skillnad från utredningen ser vi det som viktigt att också kriminalisera försök, förberedelse eller stämpling till företagskapning.

Småföretagarnas Riksförbundet tillstyrker förslaget om nya bestämmelser för tvångslikvidation vid kritisk kapitalbrist i aktiebolag. I förebilderna Norge och Danmark har vi sett att detta kan fungera väl.

Däremot tillstyrker vi inte tankarna på en återinförd revisionsplikt, skälen för detta utvecklar vi i avsnittet nedan.

Vår linje gällande varför vi är emot återinförd revisionsplikt

År 2010 avskaffades revisionsplikten för de minsta aktiebolagen. Det var en mycket efterlängtd reform. Genom reformen fick småföretag i Sverige samma typ av förutsättningar som de flesta företagen inom övriga EU.

Vi ser inte att de skäl som redovisats för återinförd revisionsplikt väger över skälen emot. Avskaffandet av revisionsplikten gjordes som en stor regelförenkling för de minsta bolagen i Sverige, likt system ute i övriga Europa. Effekten blev minskad administrativ börda och minskade kostnader och konkurrenskraften stärktes därmed. Redan med den nuvarande gränsen på 3,5 miljoner kr utmärker sig Sverige som ett land som valt en av den hårdaste tolkningarna av EU's riktlinjer tvärt emot EU's strävan att medlemsländer ska förenkla för SME. En sänkning skulle ge ett tydligt budskap till EU: i Sverige vill vi inte ha småbolag!

De som förordar återinförd revisionsplikt för småföretag har möjligen en felaktig bild av både en revisors roll samt på vad en revision innebär. Först och främst arbetar en revisor arbetar på

uppdrag av ägarna och har inte som huvuduppgift att företräda staten i sina kontroller av verksamheten. Behovet av revision har sitt ursprung i den situation som uppstår i större bolag där aktieägarna inte är verksamma i bolaget. I de mindre bolagen är situationen annorlunda eftersom ägaren och den som arbetar i bolaget oftast är samma person och har därför inte ett sådant behov av kontroll som revision utgör.

Därutöver sker en revision som grund alltid långt i efterhand. Vilket innebär att även om uppdragsgivarens syfte skulle ändras så kommer eventuella misstänkta brott att identifieras långt efter att de har skett och om man driver brottslig verksamhet så kommer man inte låta eventuella intäkter/vinster ligga kvar i bolaget tills revisor finner dem, rapporterar dem, polisen gjort klar utredning, åklagare tagit till domstol och den processen nått till domslut. Däremot så kan verksamheten likväl fortsätta under denna tid, även med en revisor.

Vidare skulle detta bidra till en mycket konkret kostnadsökning för de mindre bolagen. Majoriteten av våra medlemmar har inte en revisor men tar redan idag hjälp av en auktoriserad redovisningskonsult. En återinförd revisionsplikt skulle, enligt utredningen, ge ökade kostnader med upp till elva miljarder kronor på att kontrollera deras arbete. Pengar som skulle kunna satsas på investeringar och arbetstillfällen och som därutöver skulle innebära en konkurrensförsämring för svenska småföretag. Till det kan läggas att, som utredningen visar, så finns inte inför 2024 tillräckligt med revisorer för att kunna genomföra alla tilltänkta revisioner, därför föreslås ett återinförande först från 2030 för befintliga bolag.

Vi vill också hänvisa till en annan aktuell statlig utredning *Förenklingar för mikroföretag och modernisering av bokföringslagen (SOU 2021:60)* som pläderar helt emot återinförd revisionsplikt. Där argumenteras istället att nuvarande gränsvärden för revisionsplikt bör höjas för att förenkla för de mindre företagen och öka deras konkurrenskraft, samt frigöra medel för investeringar och tillväxt.

Likt vad som lyfts i det särskilda yttrandet i utredningen är vi kritiska till att utredningen i konsekvensanalysen skriver att en återinförd revisionsplikt skulle kunna minska risken för att brott begås via bolag, samtidigt som man konstaterar att effekten inte är mätbar och att ett återinförande inte kan förväntas leda till större skatteintäkter. Det framstår som olämpligt att påföra 500 000 bolag väsentliga merkostnader för en åtgärd där man inte kan basera beslutet på en mätbar konsekvens eller ökade skatteintäkter. Dessutom skulle denna pålaga innebära väsentliga merkostnader som skulle vara negativa för småföretags möjligheter till investeringar, tillväxt och arbetstillfällen i Sverige.

Sammanfattningsvis anser vi att argumenten emot starkt överväger argumenten för en återinförd revisionsplikt. Argumenten för är minst sagt svaga och tveksamma om de ens uppnår önskad effekt. Därför är vi starkt emot att frågan tas vidare.

Om regeringen vill komma åt företag som används som brottsverktyg ska man istället för breddad revisionsplikt driva frågor som:

- Hur kan Sverige effektivast stärka Polisens och Ekobrottsmyndighetens förmåga att (på kort tid) utreda och agera mot misstänkta bolag, räcker ”mer pengar” eller finns andra alternativ?



- Vilka lagdrivna verktyg kan införas för att ge Polisen och Ekobrottsmyndigheten bättre förmåga att tillfälligt eller permanent gå in och låsa tillgångar eller verksamhet vid misstänkt brott för att säkra bevis och hindra vidare brott på ett rättssäkert sätt?
- Hur kan samverkan, operativt eller genom datadelning, mellan olika myndigheter användas för att tidigt identifiera tecken på ekonomisk brottslighet?

Peter Thörn

Ordförande Småföretagarnas Riksförbund